

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Sacrorum arcana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A *iusmodinam ex corde elemosynæ, vel Psalmi, vel preces, vel jejunia offerantur: atque ita qui te- stem altare, hoc est, cor & conscientiam appellat, per altare jurat, ac perinde omnia quæ continen- tur in eo, complectitur.*

COELUM. CAP. VII.

Plutarchus hanc cordis effigiem subiecto in foco succensam, cœlum indicare contendit, ani- mumque illum, qui propter æternitatem nulli unquam senectuti obnoxius est: Et Apulejanus ^{Egyptus} Trisnegitus ab Hippone non admodum diversus, Ægyptum cœli agnoscit imaginem, iisque omni ^{cœli imago,} bus æquiparari, quæ in cœlo gubernantur exercenturque, & si dicendum sit verius, terram eam to ^{& mundi} tius mundi templum esse. Quinetiam invenias apud nonnullos, universum terrarum orbem in Divi- nis literis nonnunquam Ægypti nomine nuncupatum, ut eo Psalmi loco, *Veniunt legati ex Ægypto,* propterea quod universam terram eodem, quo Ægyptus, modo coagmentatam imaginentur.

CLIBANUS.

CONSCIENTIA IGNE EXAMINATA. CAP. VIII.

F *Acit vero ad hanc cordis significationem Clibanus, in Divinis literis passim propositus, cui cor hominis aptissima confertur similitudine, de quo tam frequens in Mosaicis libris, & Prophetarum aliorum oraculis mentio reperitur, sive per similitudinem, sive fit pro instrumento sacrorum posi- tus: Clibanus enim præfurnium est apud Latinos: per ejus figuram interpretes cor hominis, uti di- ctum superius, intelligunt. Nam quædam Deus apud majores nostros, veteres inquam Prophetas, apponi sibi vult Clibano cocta, hoc est, tacita mentis agitatione examinata: cum scilicet nos erroris penitet, conscientia nostra ardore quodam occulto intra se succenditur, utrumque ipsa suum pau- latim exurere contendit.*

SACRORUM ARCANA. CAP. IX.

A *Damantius putat ex Clibani forma, quæcumque in Divinis literis profundiora vel inenarrabi- lia sunt significari: quippe quæ recondita delitefcunt in sensu mentis, neque facile ad imperitum ^{Clibani in} vulgus proferrî possunt: sunt enim multa hujusmodi, sicut de Camelo, & Sue, & altero quidem ru- ^{sacris lite- ru hiero- glyphica.} minante, sed qui pedem integrum habeat, altero vero bifidam pro se ferente unguam, sed qui mini- me ruminet. Ita etiam de Adamo, per Evam astu Serpentis deceptam, in prævaricationem adducto, quarum historiarum mysticum significatum locis suis exposuimus ex Philone apud Ezechielem, ut ad Adamantium revertamur, quæ de Cherubino, vel de Deo media sui parte succenso, vel de admi- ^{Ezech. 6. 10.} rabili illa visione, sunt literis demandata, nisi coquantur in Clibano, neque quidem mandi, neq; de- vorari, ita ut sunt cruda, poterunt: hoc est, ut cruditatem hanc interpretemur, nisi qui latet interius sensus divini calore ignis molliatur, excocetque: ita cibus fiat, ut mandi possit, & ad nutrimentum as- sumi, aliquid semper occurrabit, asperitate sua difficile, quod ab eorum gustu mortales avertat. Osee dicitur est: *Corda eorum sicut Clibanus incaluerunt,* quod longe feciore à superioribus sensu tunc fie- ^{Osee 6. 7.} ri intelligendum est, cum vitiorum ardor cor ipsum interius exurit: quippe cum mortales flagranti cupidine incensî, suam ipsimet perniciem affectantur: in medio enim hæc posita sunt, utrum res ad sacrificium coquere, an exurere potius inutiliter velimus. Atque ita Clibanus varia interioris affectus habet significata, proque sensu mystico figuratur. Minime vero prætereundum videtur, quod Hiero- solymitanus Hefychius hieroglyphice super Clibano philosophatur eo Levit. loco: *Cum autem ob- ^{Levit. 6. 2.} tuleris sacrificium cœlum in Clibano de simila.* Nam per Clibanum Mariæ virginis uterum significari tradit; Clibano enim ignis superponitur, qui supponitur in craticulæ ministerio. Veluti enim Cliba- nus & ignem & panem coquendum de super accipit, ita Dei genitrix Spiritum sanctum, & Dei verbum in utero suo conficiendum maturandumque suscepit, & quæ multa in hanc sententiam profequitur. Est vero Clibanus, tum furnus, tum sartago, aut testa quædam grandior, operculo vel ferreo, vel ex are præmunita, supra quod ardentes prunæ ingeruntur: ut quod intra positum est, coquatur, condiaturque; alicubi totum hoc opere figulino conficitur. Ad hujus autem similitudinē formata est pe- ^{ctoris}*

floris concavitas, per quam spiritus ultro citroque comseat. Columella scrobem Clibano similem fieri monet, ut imus quam summus sit patentior, quo radices latius evagari possint. Ex hac itaq; forma nonnulli Prophetarum scripta Clibano familia dicunt, quæ plus habeant in recessu, quam ore summo polliceantur,

DE SARTAGINE. CAP. X.

Est & Sartago ab hieroglyphicis hujusmodi non absimilis: nam eodem pene significato sacrificium Deo facturi, quædam in sartagine frigere jubemur.

RESIPISCENTIA. CAP. XI.

Clibani & Sartagine differentia.

EA tamen differentia, quod in Clibano tacite conscientie stimulus adurit, in sartagine culpam agnoscimus, eamq; nosmetipsos incusando ream facimus, quasq; mereri nobis videmur poenas, ultro deposcimus, & modo hunc, modo illum errorem sollicita repetitione versantes animo, que satisfaciendi ratio nobis reliqua sit, agitamus. Alii rem eo tradunt, ut Prophetarum oracula toto mentis ardore versanda submoneant: inde enim fieri, ut repetita sapius, & inter se conglobata, facile intelligi & explicari possint: ut hinc eam saltem quæ ad mores pertinet doctrinam assequamur. Alio vero modo sartago apud Hesychium accidit pro cruce Christi: siquidem cibus, qui prius ineptus erat ad mandandum, simulatque sartagini fuerit incoctus, mandati potest: ita corpus Christi antequam pateretur, si foret esui exponendum, ut ipse de se saepe futurum agebat, abominabantur humane aures, respondebantque omnes: *Durus est hic sermo: quomodo potest hic corpus suum exponere ut manducetur?* Post crucem vero patefactum est, id divino munere dispensationeque fieri posse: nam totum illud mysterium in Christi passi commemorationem institutum est.

Joan. 6.

DE CRATICULA. CAP. XII.

Craticula tota prorsus Hebræorum esse videtur: sed enim Cyrillus hieroglyphicum in ea agnoscit Ægyptiacum.

IRA. CAP. XIII.

At enim eam subiecto igni, & corde superimposito, furoris & indignationis apud sacerdotes Ægyptios indicium fuisse, ut ex eo scilicet cordis bile succensi exardescentiam ostenderent.

POENITENTIA. CAP. XIV.

Pœnitentiæ vera indicia.

NOstri hoc sanctius intellexerunt, qui Craticulam pœnitentiæ signum posuere (licet vero multum Theologorum dictata sectanti, eorum interdum vocabula usurpare) non tamen hinc tacitam mentis exulcerationem intelligentes, sed amaritudinem conscientie minime simulatam, manifestissimis vero conspicuam argumentis: quippe ubi luctu, lacrymis & lamentatione conficimur ob ea, quæ nequiter, improbe atque inique patrauerimus: unde mox fletus ex intimo cordis fonte prorumpens carnem maceret, jejunia debilitet, abstinentia comminuat, atque arefaciat. Hæc enim est illa in propatulo posita sui conflictatio, quæ succensos divini amoris igne carbones omnibus ostendit, exemplumque aliis præbet, qua se quis ratione possit abnegare. Hinc nonnulli quos ardens irrat ad æthera virtus, non flagrantem modo animum præ se ferunt, verum & corpus ipsum tormentis obiectare non dubitant. Talis olim pientissimus Laurentius fuit, qui dum edaci corpus igne torretur, longe magis animo in ipsius Christi amorem accendebatur, sacrificiumque Deo sanctum & immaculatum interius cor, exterius corpus, in vera craticula ustulatus offerebat. Neque tamen sum nescius Adamantius hæc, quæ de craticula dicta sunt, ad Divina lectionis inquisitionem adducere: cum ea scilicet ardenti studio consuetamur, quæ nullo obtecta velamine unicuique sunt intellectui pervia, cujusmodi scilicet est sensus, quem Historicum Theologi nominarunt. Quæ vero ratione craticula Christi mortem & resurrectionem significare possit, apud Hesychium videndum, Levitic. 11. eo loco: *Si autem in craticula fuerit sacrificium.*

Di. Laurentii martyrium.